

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20C/133/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209282
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8114209282.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcov X. B. V., G.. X.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I., U. A., X. Z. V., G.. XX.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I., U. A., právne zastúpená Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom kancelárie Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanej Slovenská sporiteľňa, a.s. v skratke SLSP, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o., so sídlom Garbiarska 5, 040 01 Košice, IČO: 36 863 017, o zdržanie sa výkonu záložného práva, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 20.11.2006 k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere 505 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere 402 m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve Z. V., G.. XX.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I..

Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Pôvodní žalobcovia sa žalobou podanou na súde dňa 31.3.2014 domáhali, aby súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 20.11.2006 k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese O., U. I., katastrálne územie I., Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere 505 m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere 402 m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. Ž., P. C., G.. X.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I.. Svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa 20.11.2006 bola medzi účastníkmi uzavretá zmluva o splátkovom úvere č. 0503908002. Výška úveru bola 756.000,- Sk (25 094,60 eura) druh úveru: Úver PLUS na bývanie. V zmluve bola dohodnutá výška splátky 5 432,- Sk (180,31 eura) s počtom splátok XXX. Na zabezpečenie úveru bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere 505 m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere 402 m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. Ž., P. C., G.. X.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I.. Žalobcovia v žalobe ďalej uviedli, že výkon záložného práva sa má vykonať bez sudcu na pohľadávku, ktorej časť predstavuje plnenie z neprijateľných podmienok (napríklad poplatok za správu úveru).

Dobrovoľnú dražbu žalovaná využíva aj na obídenie námietky premlčania najskôr zročných splátok. Nie je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby záložca bol zbavený svojho majetku, ktorý je preňho dôležitý (Stánková proti Slovenskej republike). Existuje vhodnejšie riešenie, ktoré je súladné s princípom proporcionality a uspokojený by bol aj veriteľ. Sloboda rozhodovania bola na strane záložcu výrazne obmedzená, pretože ide o najbližšie príbuzenstvo. Slovenský právny poriadok, na rozdiel od vyspelejších demokracií, dovoľuje vykonať záložné práva bez schválenia súdu či iného nezávislého tribunálu. Či sa siahne na majetky spotrebiteľov v miliónových hodnotách, o tom rozhoduje živnostník (veriteľ, resp. správca) a ďalší živnostník (dražobník) na objednávku prvého živnostníka dražbu aj vykoná. Teda nie súd, ale živnostníci podľa slovenského právneho poriadku rozhodujú, či sa postihnú miliónové hodnoty spotrebiteľov, vrátane najdôležitejších vecí spojených s bývaním. Podľa názoru žalobcov takáto právna úprava odporuje princípom práva Európskej únie. Napríklad v Rakúsku alebo v Nemecku sa vyžaduje na takýto vážny zásah súhlas sudcu. V Českej republike sudca odobruje výkon záložného práva, tzv. zástavnú žalobou. Žalobcovia ďalej uviedli, že inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 Ústavy, ako bez akejkoľvek ingerencie súdnej moci. Záložca je teda vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa. Líniu ingerencie súdnej moci podporuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Žalobcovia ďalej poukázali na rozhodnutie ústavného súdu ČR z 8. marca 2005 sp. zn. ÚS 47/04, ktorým zrušil ustanovenie § 36 ods. 2 českého zákona o dražbách z dôvodu toho, že umožňovalo nútenú dražbu majetku bez toho, aby pohľadávka bola priznaná vykonateľným súdnym rozhodnutím alebo iným kvalifikovaným aktom poskytujúcim záruku vierohodnosti a kontrovateľnosti. Žalobcovia ďalej uviedli, že existujú pochybnosti o súlade vnútroštátnej právnej úpravy s právom Európskej únie, keďže vnútroštátne predpisy umožňujú záložnému veriteľovi bez judikovania výšky pohľadávky zo strany nestranného súdu vykonať záložné právo. Tak vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalé podmienky (Océano C-240/98 až C-244/98, Godard čl. 61) a veriteľ vymôže plnenie z neprijateľných podmienok. Ak súdny dvor v rozsudku C-618/10 Banco Espanole judikoval rozpor španielskej zákonnej úpravy o platobných rozkazoch s právom EU pre nedostatok súdnej kontroly, o to väčšie pochybnosti vyvstávajú, ak niet žiadnej súdnej kontroly a plnenie z neprijateľných podmienok sa vymôže úplne bez posúdenia sudcom. Žalobcovia poukázali na pochybnosti o dobrovoľných dražbách zo strany Európskej komisie a na hroziaci Infringement. Dobrovoľné dražby sú spomínané ako jeden z prostriedkov na obchádzanie a porušovanie práv spotrebiteľov. Žalobcovia ďalej navrhujú, aby súd predložil prejudiciálnu otázku, či sa má Smernica Rady 93/13/EHS z 5.4. 1993 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 vykladať v tom zmysle, že je s nimi v rozpore právna úprava členského štátu, ako je ustanovenie § 151 j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi aj napriek spornosti vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok vykonaním záložného práva bez posúdenia zmluvných podmienok súdom, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa alebo na vymoženie premlčaných pohľadávok.

2. Na pojednávaní dňa 21.11.2014 žalobcovia uviedli, že na prejudiciálnej otázke netrvali.

3. Vo veci bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd uložil zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese O., obci I., katastrálne územie I., Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo XXX o výmere 505 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere 402 m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom, vo vlastníctve záložcu M. Ž., P. C.U., G.. X.X.XXXX, K. I. XXX, XXX XX I..

4. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila. Vo svojom vyjadrení namietala nespĺnenie náležitosti žaloby v zmysle ustanovenia § 79 odsek 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Obsahom žaloby sú všeobecné úvahy o údajnej rozpornosti aktuálne platnej a účinnej vnútroštátnej úpravy s komunitárnym právom. Žaloba sa uchyľuje k nepodloženým obvineniam a obavám abstraktného charakteru, z ktorých nie je vonkoncom zrejmé, aký je ich vzťah ku konkrétnej prejednávanej veci a jej účastníkom. Žaloba sa vyznačuje aj značnou vnútornou rozpornosťou a zmatečnosťou, keď operuje navzájom si odporujúcimi skutkovými tvrdeniami. Žalovaná ďalej napádala aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcov v II. a III. rade, keďže nie sú zmluvnými stranami záložnej zmluvy a nikdy proti

nim nemôže smerovať prípadný výkon záložného práva. Len samotný fakt, že záložným právom je zabezpečené splnenie ich záväzku voči banke zo zmluvy o splátkovom úvere, im nezakladá žiadne špecifické oprávnenie v rámci zabezpečovacieho právneho vzťahu. Vo vzťahu k uplatnenému petitu preto postrádajú akúkoľvek aktívnu vecnú legitimáciu, čo je samo osebe dôvodom na zamietnutie ich žaloby. Žalovaná ďalej poukázala na nutnosť rešpektovania autonómie vôle ako jednej zo základných zásad demokratického právneho štátu. Boli to žalobcovia v II. a III. rade, ktorí sa na žalovanú obrátili so žiadosťou o poskytnutie úveru. Po tom, ako žiadateľ prejaví záujem o poskytnutie úveru, nasleduje štandardné posúdenie, či banka vstúpi so žiadateľom do úverového vzťahu, t. j. či mu poskytne úver a za akých podmienok. Výsledkom takého posúdenia je návrh poskytnutia úveru za presne špecifikovaných podmienok, zohľadňujúcich všetky relevantné aspekty. Presne takýto návrh bol žalobcom v II. a III. rade ponúknutý a títo ho bez výhrad prijali. Jednou z podmienok, za splnenia ktorej mal byť predmetný úver poskytnutý, a ktorá bola všetkými zmluvnými stranami akceptovaná, bola podmienka zabezpečenia splnenia dohodnutého plnenia riadnym zabezpečovacím inštitútom - zriadením záložného práva k nehnuteľnosti. Boli to žalobcovia v II. a III. rade, ktorí ponúkli zabezpečenie v podobe nehnuteľností vo vlastníctve tretej osoby. Žalovaná poukázala na závery Ústavného súdu Slovenskej republiky: „Podstatou dobrovoľnej dražby v zmysle jej platnej právnej úpravy je dohoda vlastníka veci s dražobníkom o dražbe určitého predmetu. Vlastník veci môže poveriť inú osobu, aby dala pokyn na vydraženie veci, pričom Občiansky zákonník vychádza z toho, že samotné uzatvorenie zmluvy o zriadení záložného práva so sebou prináša možnosť pre záložného veriteľa speňažiť záloh prostredníctvom dobrovoľnej dražby, pričom vstupuje ako zástupca záložcu. Vzhľadom na uvedené sa dobrovoľná dražba odvíja od predchádzajúceho úkonu vlastníka, ktorý dáva súhlas na budúce speňaženie určitého svojho majetku určitým spôsobom regulovaným právom (zákon o dobrovoľných dražbách). Vyhlásenie záložného veriteľa o pravosti, sume a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, nie je dôvodom, pre ktorý sa dobrovoľná dražba vykonáva, ale iba jedným z jej predpokladov. Preto § 7 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách nepredstavuje „exekučný titul“ pre výkon dražby, ale iba jednu z podmienok dražby, pričom predmetné ustanovenie neopravňuje veriteľa realizovať dobrovoľnú dražbu, ale iba mu ukladá povinnosť prehlásiť určité skutočnosti.“ (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL ÚS 23/2014 zo dňa 24.9.2014). Žalobcovia dodatočne spochybňujú náležitosti právnych úkonov, voči ktorým v čase ich vzniku nenamietali. Deje sa tak navyše v čase, keď sú žalobcovia v II. a III. rade dlhodobo v omeškaní so splnením svojich záväzkov voči banke, a preto sa žalovaná rozhodla riešiť túto situáciu spôsobom, ktorý plne zodpovedá nielen zmluvnej, ale predovšetkým zákonnej úprave, pričom žalobcovia neargumentujú porušením akýchkoľvek konkrétnych povinností alebo podmienok. Žalovaná poukázala na princíp právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. Ani prípadné, hypotetické vyslovenie neústavnosti výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby by nevyhnutne nemohlo mať iné účinky než pro futuro a so zreteľom na zákaz retroaktivity a požiadavku ochrany legitímnych očakávaní by ním nemohli byť dotknuté právne vzťahy predtým vzniknuté. V danom ohľade by preto súd mal uprednostniť ústavne konformný výklad a aplikáciu práva, ako ich vyžaduje ustanovenie článku 152 odsek 4 Ústavy Slovenskej republiky. K rozporu vnútroštátnej legislatívy s právom Európskej únie a s Ústavou Slovenskej republiky žalovaná uviedla, že podľa výslovného znenia článku 1 odsek 2 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica 93/13/EHS“): „Zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohôd, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.“. Možnosť výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby pritom vyplýva z ustanovenia § 151j odsek 1 Občianskeho zákonníka. Možnosť predaja zábezpeky na dražbe našla svoje normatívne vyjadrenie v rámci systematickej úpravy tzv. spotrebiteľského práva v § 53 odsek 10 Občianskeho zákonníka. Ďalej žalovaná poukázala na návrhy generálneho advokáta Nilsa Wahla vo veci C-482/12, ktorý uviedol, že: „Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa mi v celkovom ohľade nezdá samo osebe prehnané, ak spotrebiteľia musia začať súdne konanie proti obchodníkovi na prerušenie alebo zastavenie konanie o výkone rozhodnutia, akým je sporné konanie..... vo všeobecnosti sa nezdá ako nadmerné sťaženie právnej ochrany spotrebiteľa, ak spotrebiteľ musí začatím konania najprv vytvoriť určité podmienky na to, aby príslušný súd mohol zmluvné podmienky preskúmať. Nebolo by úplne presné, keby bola povinnosť prináležiaca spotrebiteľovi charakterizovaná ako povinnosť konať z vlastného podnetu bez toho, aby na to bol ešte predtým daný akýkoľvek dôvod: ide skôr o povinnosť reagovať na úkony, ktoré obchodník zamýšľa použiť Napokon skutočnosť, že predmetným majetkom môže byť obydlie rodiny spotrebiteľa, sama osebe môj názor nemení. V prípade neexistencie harmonizovaných pravidiel nemožno členským štátom - len na základe toho, že predmetným majetkom

je obydlie spotrebiteľa - brániť v tom, aby od spotrebiteľa vyžadovali začatie súdneho konania proti mimosúdneho výkonu rozhodnutia... spotrebiteľ má

najmenej 30 dní po doručení všetkých relevantných oznámení na to, aby dražbu napadol ex ante, a tri mesiace ex post po vykonaní príklepu..... Z týchto okolností vyplýva, že sporné konanie nespôsobuje, že by účinný výkon práv spotrebiteľa bol nadmerne sťažený“. Žalovaná ďalej poukázala na konanie vo veci týkajúcej sa účastníkov Monika Kušionová /SMART Capital, a. s., kde Súdny dvor Európskej únie rozhodol rozsudkom zo dňa 10.9.2014 nasledovne: „1. Ustanovenia smernice Radv 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že im neodporuje vnútroštátna právna úprava, ako je úprava dotknutá vo veci samej, umožňujúca vymôcť pohľadávku založenú na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý spotrebiteľ poskytol ako zabezpečenie pohľadávky, pokiaľ predmetná právna úprava prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje ochranu práv, ktoré spotrebiteľovi priznáva táto smernica, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu. 2. Článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu.“.

5. V priebehu konania žalobkyňa v 1. rade zomrela. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 3.10.2016, č.k. 20C/133/2014-16 v spojení s opravným uznesením zo dňa 14.2.2017, č.k. 20C/133/2014-175 súd rozhodol, že bude pokračovať v konaní s tými, ktorí prichádzali do úvahy ako dedičia nebohej M. Ž.N., ako žalobkyne v 1. rade.

6. Uznesením zo dňa 16.6.2017 súd konanie voči žalobcovi v 1. rade a žalobcom v 4. až 8. rade zastavil z dôvodu toho, že jedinou dedičkou M. Ž. sa stala žalobkyňa v 3. rade.

7. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 16.6.2017, sp. zn. 20C/133/2014 žalobu zamietol.

8. V zákonom stanovenej lehote podali proti rozsudku vo veci samej odvolanie žalobcovia. Namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie. Poukázali na to, že súd v odôvodnení uviedol, že žalobcovia neuviedli žiadnu skutočnosť na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že žalovaná má povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Argumenty zamerané na potrebu ochrany ústavného práva na obydlie a opakovane vznesenú námietku premlčania záložnou zmluvou zabezpečenej pohľadávky, súd prvej inštancie nepovažoval za dostatočné. Záver súdu, že slovenská právna úprava umožňuje spotrebiteľovi účinnú a riadnu ochranu jeho práv sa nezhoduje s názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky. Poukázali na nález Ústavného súdu sp. zn. PL.ÚS 23/2014 z 24.9.2014, z ktorého vyplýva, že podľa platnej právnej úpravy Zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzených v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená. Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci. Zdôraznil, že v dobrovoľnej dražbe pôsobí nepopierateľné prnutie medzi záujmom záložcu na tom, aby bola vec predaná za čo najväčšiu cenu, resp. na tom, aby nebola vec predaná za dlh, ktorý je v hrubom nepomere k hodnote zálohu, ako aj záujmom záložného veriteľa, ktorý sa ale v podstate obmedzuje na uspokojenie jeho pohľadávky, a teda na čo najrýchlejšie speňaženie zálohu aspoň v takej výške, ktorá zabezpečí uhradenie jeho pohľadávky. Zdôraznil, že žalobcovia sa domáhajú ochrany svojich práv ako spotrebiteľa, ale aj ústavného práva na obydlie. Vo vzťahu k ochrane obydlia poukázali na body 62 a 65 rozsudku súdneho dvora vo veci C-34/2013, ktorých obsah citovali s tým, že ďalej poukázali na čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 3 ústavy a uviedli, že ústavný súd v súlade s medzinárodným štandardom, ktorý sa už k termínu nevyhnutný v demokratickej spoločnosti vyjadril vo svojej doterajšej judikatúre s tým, že ho možno vysvetliť ako naliehavú spoločenskú potrebu prijať obmedzenie zákonného práva alebo slobody. Obmedzenie práv a slobody je nevyhnutné, keď možno konštatovať, že cieľ obmedzenia inak dosiahnuť nemožno. Ďalej citovali čl. 19 ods. 2, čl. 13 ods. 4 ústavy a uviedli, že povinnosťou všeobecného súdu je v každom prípade, v ktorom hrozí zásah do základných práv, ktoré články zaručujú skúmať s ohľadom na jeho konkrétne okolnosti, či tento zásah je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti a primeraný sledovanému cieľu. Ochrana obydlia musí mať prednosť pred právom z jednej najväčších a najbohatších bank Slovenskej republiky na majetok. Ďalej poukázali na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské

práva k ochrane obydlia, rozsudok O. proti Chorvátku z 1.marca 2010, rozsudok Č. proti Chorvátku rozsudok z 5.júna 2009, ale aj rozsudok vo veci A. proti Slovenskej republike. Právny zástupca žalobcov poukázal na vyjadrenia žalobcov v konaní pred súdom prvej inštancie, z ktorých vyplynulo, že potom, čo si našli zamestnanie, mali záujem dlh splácať v splátkach, avšak sa nepodarilo so žalovanou na takomto postupe dohodnúť. Žalovaná zosplatnila dlh k 8.3.2013 a požadovala zaplatenie celej dlžnej sumy najneskôr do desiatich dní, čo nebolo možné. Opätovne vzniesli námietku premlčania pohľadávky, ktorá by mala byť vykonaním dobrovoľnej dražby uspokojená. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo k 8.3.2013. Citoval ust. § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, čl. X. úverových podmienok, bod 1 písm. a) a uviedol, že z platobnej histórie k danému úverovému účtu je možné zistiť, že posledná úhrada bola realizovaná 14.9.2012. Z toho vyplýva, že podmienky, za ktoré mohla banka prvýkrát vykonať svoje právo a vyhlásiť mimoriadnu splatnosť, boli naplnené najneskôr dňa 20.10.2012. Týmto dňom začala plynúť premlčacia doba. Podaním označeným ako návrh na vydanie platobného rozkladu si žalovaná uplatnila pohľadávku až po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčiacej doby, t. j. 8.3.2016. Záver súdu prvej inštancie, že vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, je nesprávny. Uvedený záver nemožno oprieť ani o uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 176/2011 zo dňa 20.4.2011 (bod 9), z ktorého vyplýva, že v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva účastníka v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčiacej doby nezavinil a voči nemu by sa za takej situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerané tvrdým postihom. Ďalej poukázal na rozhodovaciu prax iných súdov Českej republiky, ktoré špecifikoval s tým, že odobrením možnosti výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou s prihliadnutím na uvedené skutkové okolnosti by došlo k obídniu zákona a to §5b zákona č.250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 27.9.2018 4Co/12/2018 - 286 zrušil rozsudok v spojení s doplniacim rozsudkom a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že žalobcovia v odvolaní namietali nezohľadnenie rozhodných skutočností, ktoré uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie a to ohrozenie ich spotrebiteľských práv, vrátane ústavného práva na obydlie. Poukázali na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-34/2013 týkajúcej sa ochrany obydlia s

tým, že zdôraznili, že právo na obydlie ako základné právo na zaručené článkom 7 Charty, ktoré v práve únie musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní Smernice Rady 93/13 z 5.apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Záver súdu o neuvedení žiadnych rozhodných skutočností na preukázanie dôvodnosti návrhu na uloženie povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva považovali za nesprávny. Odvolací súd považoval túto námietku za opodstatnenú, lebo súd prvej inštancie i napriek vykonanému dokazovaniu a správnej aplikácii ustanovenia § 151j Občianskeho zákonníka dospel k nesprávnemu posúdeniu o nedôvodnosti návrhu na zdržanie sa výkonu záložného práva, ktorý vzhľadom na výšku pohľadávky a hodnotu nehnuteľnosti považoval za primeraný a zákonný, v súlade s princípom proporcionality. V odôvodnení rozhodnutia sa však nevysporiadal so všetkými argumentmi strán sporu, napr. vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie pôvodne označených žalobcov 2/ a 3/ v spore, ako aj s uplatnenými námietkami týkajúcimi sa ohrozenia obydlia žalobcov, ktorí v nehnuteľnosti - rodinnom dome, ktorý je predmetom zálohu a má byť predmetom dobrovoľnej dražby, bývajú spolu so 4 plnoletými deťmi. V tejto časti odvolací súd považoval odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nepreskúmateľné. uložil súdu 1. inštancie doplniť dokazovanie za účelom zistenia, či uplatnený nárok žalobcov vo vzťahu k žalovanej o uloženie povinnosti zdržania sa výkonu záložného práva je primeraný vzhľadom na spochybnenú výšku pohľadávky, ktorá je uplatnená žalovanou v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešove pod sp. zn.: 19C/135/2016 o zaplatenie 24 330,09 eura s prísl., ako aj s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania, neprijateľnosť dojednaných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ako aj namietané ohrozenie práva na obydlie. V rámci doplnenia dokazovania je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal aj so vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie žalovanou (č. I. 54 spisu). Po doplnení dokazovania je potrebné vo veci samej písomné vyhotovenie rozhodnutia vyhotoviť v súlade s náležitostami vyplývajúcimi s ust. § 220 ods. 2 CSP, lebo náležité odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu je súčasťou práva strany sporu na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vrátane práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1. a 2. rade, M. Ž. a listinným dôkazmi a to zmluvou o splátkovom úvere č. 0503908002 na čl.10, zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam na čl.11,12, oznámením o výkone záložného práva podľa § 151l ods.1 zákona č.40/1964 na čl.13, oznámením o dobrovoľnej dražbe na čl.14-16, odvolaním na čl.23-26,27-28, vyjadrením žalobcov k odvolaniu žalovanej na čl.37, uznesením Krajského súdu v Prešove 21Co/24/2014-51, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 12Co/399/2013, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co/762/2013, písomnými pripomienkami zo dňa 6.2.2013 vo veci O. M., N. M. proti Finance Real s.r.o., uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 13Co/152/2014, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 14Co/346/2011, uznesením Krajského súdu v Košiciach 6Co/170/2014, uznesením Krajského súdu v Košiciach 9Co/93/2012, uznesením Krajského súdu v Prešove 3Co/1/2014, uznesením Krajského súdu v Prešove 3Co/196/2013, uznesením Krajského súdu v Prešove 6Co67/2012, uznesením Krajského súdu v Prešove 14Co/2/2014, uznesením Krajského súdu v Prešove 18Co/86/2012, vyjadrenia žalovaného zo dňa 18.11.2014, rozsudkom súdneho dvoru vo veci C 34/13, vyjadrením žalovanej zo dňa 16.2.2015, odvolaním proti Uzneseniu zo dňa 23.2.2015 na čl. 93-95, Námietskou zaujatosti súdu na čl. 99-102, Uznesením 2NCc/9/2015 na čl. 120-121, Uznesením Krajského súdu v Prešove 21Co/234/2015, Nesúhlasom s postupom súdu na čl. 141-142, Nesúhlasom s postupom súdu, zotrvanie na doterajšom stanovisku na čl. 148--150, Úmrtným listom na čl. 155, výpisom z Listu vlastníctva č. XX, Rozsudkom 21Co/354/2015, 19Co/122/2016, 19Co/123/2016, 7Co/130/2016, Odvolaním žalobcov na čl. 233-235, Odvolaním žalobcov na čl. 251-254, Uznesením Krajského súdu v Prešove na čl. 255-257, Vyjadrením žalovanej na čl. 260-261, Vyjadrením žalovanej na čl. 265-269, 270-274, zo spisu 19C/135/2016: Žalobou na čl. 1-7, Zmluvou o splátkovom úvere na čl. 4, Zmluvou o zriadení záložného práva na čl. 15-16, Všeobecnými obchodnými podmienkami na čl. 17-27, Obchodnými podmienkami Slovenskej sporiteľne na čl. 28-33, úrokmi úveru na bývanie na čl. 34-35, Výpisom z účtu na čl. 36-51, Výzvou na úhradu omeškaných splátok na čl. 52, Poslednou výzvou na zaplatenie omeškaných splátok na čl. 53, 54, fotokópiami doručeníek na čl. 54-55, Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti na čl. 56, fotokópiami doručeníek na čl. 56-57, Vyjadrením žalovanej na čl. 83, Vyjadrením žalobkyne na čl. 87-91, Vyjadrením žalovaných na čl. 93-95, Zápisnicou o pojednávaní na čl. 111-112, Plánom splátok, amortizačná tabuľka na čl. 114-120, Rozsudkom Okresného súdu Prešov na čl. 132-136, Odvolaním žalobkyne na čl. 137-140, 141-144, Vyjadrením žalovanej na čl. 152-154, 155, Vyjadrením žalovaných na čl. 164-167, Rozsudkom Krajského súdu v Prešove na čl. 182-184. a zistil tento skutkový stav:

11. Žalobcovia v 1. a 2. rade uzavreli so žalovanou dňa 20.11.2006 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0503908002, na základe ktorej bol žalobcom v 1. a 2. rade poskytnutý úver vo výške 756.000,- Sk, ktorý sa žalobcovia v 1. a 2. rade zaviazali splácať v 283 mesačných splátkach po 5.432,- Sk. Splatnosť 1. splátky bola dohodnutá 20.12.2006 a konečná splatnosť dňa 20.6.2030. Účastníci zmluvy si dohodli ročnú úrokovú sadzbu 6,69% ročne do 20.11.2011.

12. Na zabezpečenie vyššie uvedeného úveru bola dňa 20.11.2006 medzi M. Ž. a žalovanou uzavretá Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v okrese O., obci I., katastrálne územie Hermanovce, Okresný úrad, katastrálny odbor O., zapísaných na LV č. XX ako pozemky parcelné číslo 325 o výmere 505 m², druh pozemky zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo XXX o výmere 94 m², druh pozemku záhrady, parcelné číslo XXX o výmere 402 m², druh pozemku záhrady a stavby súpisné číslo XXX na parcele č. XXX, popis stavby rodinný dom (ďalej aj ako „nehnuteľnosti“).

13. Listom zo dňa 18.7.2013 oznámila žalovaná M. Ž. výkon záložného práva podľa § 151l ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OZ“). Ku dňu oznámenia žalovaná evidovala pohľadávku vo výške 27.152,57 eura. Podľa uvedeného oznámenia k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 8.3.2013

14. Z oznámenia o dobrovoľnej dražbe vyplýva, že dňa 24.2.2014 sa mala konať dražba nehnuteľnosti.

15. Žalobkyňa v 2. rade pri svojom výsluchu uviedla, že si s manželom v roku 2006 zobrala pôžičku a to za účelom rekonštrukcie rodinného domu. Po dobu 4 rokov splácali uvedený úver. Následne prišla o zamestnanie, rovnako aj jej manžel, a preto už tento úver nemohli splácať. Potom začali chodiť upomienky, avšak tento úver nemohli splácať. Majú školopovinné deti a chcela by sa preto dohodnúť so žalovanou na splácaní.

16. Pôvodne žalobkyňa v 1. rade M. Ž. pri svojom výsluchu uviedla, že Úver bol vzatý na rekonštrukciu domu. Potom však stratili žalobcovia v 2. a v 3. rade prácu,

tak tento úver nemohli splácať. Nemohla im pomáhať, avšak v súčasnosti už im môže pomôcť, nakoľko sa jej od tej doby zvýšil dôchodok.

17. Žalobca v 1. rade pri svojom výsluchu uviedol, že stratil prácu a tento úver nemohol splácať. Teraz by tento úver chcel splácať, avšak nevie po koľko. V súčasnosti už je zamestnaný a je schopný tento úver splácať.

18. Zo spisu 19C/135/2016 súd zistil, že žalobca (Slovenská sporiteľňa, a.s.) sa voči žalovaným (B. V. Q. Z. V.) domáhal zaplata sumy 24.333,09 eura titulom zmluvy o splátkovom úvere č. 0503908002. Dĺžná suma pozostávala z istiny vo výške 24.333,09 eura, úrokov vo výške 5.798,67 eura, úrokov z omeškania vo výške 3.994,35 eura a poplatkov vo výške 34,43 eura. Podľa predložených výpisov z účtu žalovaní čerpali úver vo výške 25.094,60 eura a poukázali úhrady vo výške 10.179,41 eura. V priebehu konania zbral žalobca žalobu späť v časti istiny vo výške 2.634,64 eura, úrokov zmluvne vyčíslených do 8.3.2013, úrokov z omeškania vyčíslených do 8.3.2013, 5,69% ročným úrokom zo sumy 2.634,64 eura od 4.3.2016 do zaplata a 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 8.457,74 eura od 4.3.2016 do zaplata. K späťvzatiu došlo z dôvodu právnej istoty a vnesenej námietky premlčania. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 7.6.2018, č.k. 19C/135/2016 - 132 konanie nad sumu 21.698,45 eura, 5,69% ročným úrokom z istiny 21.698,45 eura od 3.4.2013 do zaplata a 5% ročným úrokom z omeškania z istiny 21.698,45 eura od 3.4.2013 do zaplata zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a z dôvodu premlčania nároku. Krajský súd v Prešove rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil.

19. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

20. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 OZ, Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 151a OZ, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená..

22. Podľa § 151b ods. 1, 2, 3, 4 OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh. V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivito, čo sa týka množstva a druhu alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

23. Podľa § 151c ods. 1, 2, 3 OZ, Záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná. Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

24. Podľa § 151j ods. 1,2 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona,^{3e}) alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov,^{3f}) ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná.

25. Podľa § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.6.2014, ak záložné právo zabezpečuje záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, môže sa záložný veriteľ v rámci výkonu záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona alebo predajom zálohu podľa osobitných zákonov.

26. Podľa § 100 ods. 1,2 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

27. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. Podľa § 103 OZ, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

29. Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

30. Z obsahu zmluvy o splátkovom úvere je zrejmé, že ide o typizovanú spotrebiteľskú zmluvu. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Samotná zmluva je spísaná na formulári a žalobcovia v 1. a 2. rade ju nemohli ovplyvniť, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Z tohto dôvodu je v prvom rade na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom nutné aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

31. Žalobcovia sa domáhali, aby súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Krajský súd v Prešove v zrušujúcom uznesení uložil súdu povinnosť skúmať či uplatnený nárok žalobcov vo vzťahu k žalovanej o uloženie povinnosti zdržania sa výkonu záložného práva je primeraný vzhľadom na spochybnenú výšku pohľadávky, ktorá je uplatnená žalovanou v samostatnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešove pod sp. zn.: 19C/135/2016 o zaplatenie 24.330,09 eura s prísl., ako aj s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania, neprijateľnosť dojednaných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, ako aj namietané ohrozenie práva na obydlie. V rámci doplnenia dokazovania je potrebné, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal aj so vznesenou námietkou nedostatku aktívnej legitímácie žalovanou (č. l. 54 spisu).

32. Súd si v zmysle vyššie uvedeného pokynu pripojil spis 19C/135/2016, z ktorého vyplynulo, že žalobca (v tomto konaní žalovaná) sa voči žalovaným (v tomto konaní žalobcovi) domáhal zaplatenia sumy 24.333,09 eura titulom zmluvy o splátkovom úvere č. 0503908002. Ide o totožnú zmluvu, na ktorej zabezpečenie úveru bola dňa 20.11.2006 medzi M. Ž. a žalovanou uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Dlžná suma pozostávala z istiny vo výške 24.333,09 eura, úrokov vo výške 5.798,67 eura, úrokov z omeškania vo výške 3.994,35 eura a poplatkov vo výške 34,43 eura. Podľa predložených výpisov z účtu žalovaní čerpali úver vo výške 25.094,60 eura a poukázali úhrady vo výške 10.179,41 eura. V priebehu konania zobral žalobca žalobu späť v časti istiny vo výške 2.634,64 eura, úrokov zmluvne vyčíslených do 8.3.2013, úrokov z omeškania vyčíslených do 8.3.2013, 5,69% ročným úrokom zo sumy 2.634,64 eura od 4.3.2016 do zaplatenia a 5% ročným úrokom z omeškania zo

sumy 8.457,74 eura od 4.3.2016 do zaplataenia. K späťvzatiu došlo z dôvodu právnej istoty a vznesenej námietky premlčania. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 7.6.2018, č.k. 19C/135/2016 - 132 konanie nad sumu 21.698,45 eura, 5,69% ročným úrokom z istiny 21.698,45 eura od 3.4.2013 do zaplataenia a 5% ročným úrokom z omeškania z istiny 21.698,45 eura od 3.4.20123 do zaplataenia zastavil a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a z to dôvodu premlčania nároku. Krajský súd v Prešov rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby potvrdil.

33. Súd sa v prvom rade zaoberal vznesenou námietkou premlčania. Medzi stranami nebolo sporné, že pohľadávka dlžníkov nebola riadne a včas splnená, a preto zo strany žalovanej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti k úveru dňa 8.3.2013. Premlčacia doba výkonu záložného práva je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď žalovanej ako veriteľovi vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky s jej príslušenstvom zo zálohu podľa § 100 ods. 2 OZ, lebo podľa § 100 ods. 2 OZ sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Súčasne platí, že záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Záložné právo je majetkové právo rovnako ako vlastnícke právo. Na rozdiel od vlastníckeho práva záložné právo podlieha premlčaniu a nebolo zákonom vyňaté z premlčania. Zákonodarca len vymedzil, že záložné právo sa nepremlčí skôr, než zabezpečená pohľadávka. Právo sa premlčí, ak sa nevykoná v dobe ustanovenej zákonom. Po uplynutí zákonom stanovenej doby sa dlžník môže úspešne brániť vymáhania práva námietkou premlčania. V dôsledku premlčania právo nezaniká, ale sa oslabuje možnosť úspešného uplatnenia. Ak je vznesená námietka premlčania, súd nárok z premlčaného práva nemôže priznať. Pre začatie plynutia premlčacej doby záložného práva je rozhodujúci deň, kedy žalovanej vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu, to je dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti t.j. 8.3.2013, pričom k dražbe malo dôjsť 24.2.2014, t.j. v zákonom stanovenej premlčacej dobe. K uplynutiu premlčacej doby nemohlo dôjsť, keďže žalovanej bolo predbežným opatrením uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva a teda táto mala zakázané vykonať záložné právo.

34. Pokiaľ ide o námietku premlčania pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0503908002, tak z pripojeného spisu je nepochybné, že nárok, ktorý je predmetom výkonu záložného práva, bol právoplatne rozsudkami okresného súdu a krajského súdu judikovaný ako premlčaný. Súd preto z týchto rozsudkov vychádza. V priebehu konania žalovaní vzniesli námietku premlčania. V zmysle § 217 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia Ustanovenie § 151j ods. 2 OZ síce umožňuje záložnému veriteľovi uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď zabezpečená pohľadávka je premlčaná, avšak súd zastáva názor, že je to iba v prípade ak dlžník do vykonania dražby nevznesie námietku premlčania. Ak sa záložný dlžník dovolal (dôvodne) premlčania nároku, je nepochybné, že záložný veriteľ sa už nemôže domáhať predaja alebo iného speňaženia zálohu a teda ani uspokojenia zabezpečenej pohľadávky z výťažku speňaženého zálohu a že záložné právo nemôže naďalej (ani v budúcnosti) byť spôsobilým právnym prostriedkom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky.

35. Súd v danom prípade tiež skúmal, či vznesená námietka premlčania pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere nie je v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti súd poukazuje na obdobnú vec, ktorá bola riešená Najvyšším súdom SR (rozsudok zo dňa 28.5.2019, sp. zn. 1Cdo/203/2018) a ktorú je možné aplikovať na predmetnú vec. Najvyšší súd SR v odôvodnení uviedol: „Dovolací súd sa stotožňuje s názorom a dôvodmi vyslovenými odvolacím súdom, že žalobcovi bolo od začiatku ich právneho vzťahu po poskytnutí úveru zrejmé, že si žalovaní neplnia svoje povinnosti úver riadne splácať, preto mal ich správanie vyhodnotiť ako rizikové a dostupnými právnymi prostriedkami si ich dlh zabezpečiť pred tým, ako uplynú premlčacia lehota. Navyiac žalobcom je peňažný ústav, ktorý má v predmete činnosti poskytovanie úverov, a teda má profesionálnu povinnosť si striehnuť ich riadne splácanie či splatenie, resp. zabezpečenie splatenia. Nie je obvyklé, aby bezdôvodne dôveroval opakovaným sľubom dlžníkov, ktorí síce tvrdia, že chcú splácať svoj dlh, ale v skutočnosti nekonajú, sú nečinní. Aj v tomto smere pri predstave zachovania určitej miery dôvery veriteľa k dlžníkovi sú určité limity, ktoré veriteľ ako riadny hospodár a zodpovedný subjekt si musí striehnuť a nemôže sa dovolávať porušenia dobrých mravov v prípade, keď sa dlžník dovoláva svojich práv, v tomto prípade uplatnenia zákonnej námietky premlčania.“ Súd teda má za to, že žalovaná si mala striehnuť plynutie premlčacej doby, aby nedošlo k jej uplynutiu, a preto vznesená námietka nie je v rozpore s dobrými mravmi.

36. Za ďalší dôvod, pre ktorý súd žalobe vyhovel bol princíp proporcionality. Podľa osvedčenia o dedičstve mali nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom výkonu záložného práva, hodnotu 22.900,- eur.

Ako už bolo vyššie uvedené tak pohľadávka žalovanej zo zmluvy o splátkovom úvere je premlčaná. Dôsledkom premlčania je, že právo veriteľa na plnenie povinnosti druhej strany nezaniká, avšak ho nemôže priznať, ak povinná osoba vznesie námietku premlčania. Z práva veriteľa sa stane naturálna obligácia, čo znamená, že je na vóli dlžníka, či bude plniť alebo nie. Vychádzajúc z týchto skutočností je zrejmé a nepochybné, že cena nehnuteľností v hodnote okolo 22.900,- eur je vo vzťahu k istine, ktorá je premlčaná, v hrubom nepomere. Prípadný výkon záložného práva založených nehnuteľností by bol v tomto prípade v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

37. Pokiaľ ide o vecnú legitimáciu tak aktívna vecná legitimácia žalobcov vyplýva zo zmluvy o úvere, ktorú uzatvorili žalobcovia so žalovanou. Na zabezpečenie uvedeného úveru bola dňa 20.11.2006 medzi M. Ž. a žalovanou uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. M. Ž. v priebehu konania zomrela, pričom jedinou dedičkou M. Ž. sa stala žalobkyňa v 2. rade. Aktívna vecná legitimácia žalobkyne v 2. rade je teda nepochybná. pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v 1. rade tak k tomu súd uvádza, že záložné právo nemá vlastný hospodársky účel, nemôže ani existovať samostatne. Záložná zmluva preto nikdy nie je zmluvou samostatnou, ale zmluvou závislou, a to od hlavného záväzku. Povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva je teda viazaná na hlavný záväzok, ktorým je úverová zmluva a teda stranou konania musia byť všetci účastníci úverovej zmluvy. Rozhodnutie bude mať vplyv nielen na vlastníka nehnuteľnosti (žalobkyňa v 2. rade), ale aj žalobcu v 1. rade, keďže záložná zmluva slúži na zabezpečenie pohľadávky z úverovej zmluvy. Súd teda dospel k záveru, že aj žalobca v 1. rade je aktívne vecne legitimovaný. Pasívna vecná legitimácia žalovanej vyplýva zo zmluvy o zriadení záložného práva a aj zmluvy o úvere.

38. V danom prípade teda súd žalobe vyhovel a uložil žalovanej povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva. Súd poukazuje na odôvodnenie uznesenie ÚS SR, č.k. PL. ÚS 23/2014-18, ktorý uviedol, že: „Nad rámec uvedeného ale ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci.“ Práve žaloba o uloženie povinnosť má preventívnu povahu, pretože smeruje proti konaniu, u ktorého hrozí, že sa v ňom bude pokračovať. Súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.11.2018, sp. zn. 6Co/96/2018, ktorý uviedol: „K otázke, prečo práve žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva odvolací súd uvádza, že nič iné hmotné právo neponúka, a preto, ak v čase rozhodovania súdu (§ 217 CSP) pretrváva hrozba porušenia práv a právom chránených záujmov, je práve žaloba o zdržanie sa adekvátnym prostriedkom ochrany.“

39. Pokiaľ ide o dôvod vyhovenia žalobe, že neprijateľnosť dojednaných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve tak súd má za to, že to nie je dôvod uloženia povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva. Súd poukazuje na to, že existencia neprijateľných podmienok by mala za následok neplatnosť niektorých zmluvných dojednaní, nie zmluvy celej, pričom aj Súdny dvor EÚ v rozsudku z 10. septembra 2014 vo veci C 34/13 M. C. proti SMART Capital pripustil výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou aj vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky.

40. O trovách strán súd rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia mali v konaní plný úspech, a preto im súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplynula.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).